

TILSYNS- RAPPORT

2022

Avslag på søknad om akkreditering av fagskoleutdanning

Mellomlederutdanning – Drift- og
servicebransjen – Kantine og servering ved
Fagskolen Oslo

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker rundt 900 eksterne eksperter i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	Fagskolen Oslo, organisasjonsnummer 912 186 989.
Fagskoleutdanningens navn	Mellomlederutdanning – Drift- og servicebransjen – Kantine og servering
Utdanningsform	Nettbasert med samlinger
Sakkyndige	Olga Gjerald, Tom Aleksander Østensen og Knut Wien
Dato for vedtak	6. januar 2022
NOKUTs saksnummer	21/08377

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Hva søknaden gjelder

Fagskolen Oslo søkte NOKUT til søknadsfristen 15. september 2021 om akkreditering av *Mellomlederutdanning – Drift- og servicebransjen – Kantine og servering* som fagskoleutdanning.

Utdanningen er

- på 30 studiepoeng
- nettbasert med samlinger

Fagskolen Oslo har søkt om å gi samlingene på studiestedet Kuben yrkesarena i Oslo.

Innhold

Hva søknaden gjelder	3
1 Vedtak	5
2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning	7
2.1 Utdanningens navn	7
2.2 Utdanningens faginnhold og struktur	8
2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet	9
2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse	11
2.5 Omfang og nivå	12
2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler	14
2.7 Opptakskrav	14
2.8 Politiattest	16
2.9 Skikkethetsvurdering	17
2.10 Fagmiljø og sensorer	18
Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser	26
Vedlegg 2: Sakkyndige	27

1 Vedtak

De faglige kravene for akkreditering av *Mellomlederutdanning – Drift- og servicebransjen – Kantine og servering*, 30 studiepoeng nettbasert undervisning (med samlinger), ved Fagskolen Oslo er ikke oppfylt. NOKUT akkrediterer derfor ikke utdanningen.

Følgende krav er ikke oppfylt:

- fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a (utdanningens navn)
- fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b (utdanningens innhold)
- fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt (samarbeid med aktører i yrkesfeltet)
- fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt (overordnet læringsutbyttebeskrivelse)
- fagskoletilsynsforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning (opptakskrav)

I kapittel 2 har vi begrunnet vedtaket.

Vi har fattet vedtaket med hjemmel i

- lov om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleloven) § 5
- forskrift om høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoletilsynsforskriften) § 47

Vedtaket gjelder utdanningen som er beskrevet i søknaden NOKUT mottok til søknadsfristen 15. september 2021.

Dere kan klage på vedtaket

Dere kan klage på dette enkeltvedtaket til oss. Klagefristen er tre uker etter at dere har mottatt vedtaket. Klagen skal nevne vedtaket dere klager på, og de endringene dere ønsker i vedtaket. Dere bør også begrunne klagen.

Dere kan ikke klage på vurderinger vi har gjort av det faglige innholdet i utdanningstilbudet. Det dere kan klage på er

- saksbehandlingsfeil, altså at NOKUT ikke har gjennomført saksbehandlingsprosessen på lovlig måte
- rettsanvendelsesfeil, altså at NOKUT har brukt feil del av regelverket, eller brukt regelverket feil
- feil faktum, altså at NOKUT har lagt til grunn feil faktagrunnlag for vår vurdering
- maktmisbruk
- urettmessig forskjellsbehandling

Dersom vi opprettholder vedtaket på tross av klagen, videresender vi klagen til Klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT – fagskoleutdanning. Klagenemnda fatter endelig vedtak. Dere har rett til innsyn i dokumentene i saken.

Reglene om klage framgår av forvaltningsloven:

- Klagerett på enkeltvedtak – § 28
- Klagefrist – § 29
- Innholdet i klagen og hvem den skal rettes til – § 32
- Klageinstans – §§ 32 og 33
- Klageinstansens vedtak er endelig – § 28
- Retten til innsyn i dokumentene i saken – § 18

Forholdet mellom NOKUTs vedtak og forvaltningsloven, og at dere ikke kan klage på faglige vurderinger, går fram av fagskoleforskriften § 55.

Se også informasjon om NOKUTs klagenemnd i studiekvalitetsforskriften kapittel 7.

2 Gjennomgang av kravene for fagskoleutdanning

I gjennomgangen av kravene fører vi først opp kravet som dokumentasjonen er vurdert opp mot under hver overskrift, og deretter NOKUTs vurdering.

2.1 Utdanningens navn

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a:

«Utdanningen skal ha et dekkende navn.»

Kravet er at utdanningen skal ha et «dekkende navn». Ordlyden i «dekkende navn» tilsier at navnet skal signalisere hvilken kompetanse studentene har etter å ha gjennomført utdanningen, og at navnet ikke kan være så overordnet at det ikke er tydelig hva som ligger i utdanningen.

Utdanningens navn må gi mening for potensielle studenter, arbeidsgivere og samfunnet ellers. Navnet skal imidlertid ikke i seg selv si noe om utdanningens nivå eller lengde, og skal dermed ikke inneholde ordet «fagskoleutdanning» eller henvise til antall studiepoeng utdanningen er på.

Kravet til utdanningens navn må ses i sammenheng med krav til utdanningens læringsutbytte i den forstand at navnet skal speile utdanningens læringsutbytte. For at kravet skal anses oppfylt må derfor utdanningens navn være så presist at det ikke forveksles med andre utdanninger som har et annet nivå eller læringsutbytte. I dette ligger at navnet må skille seg fra navn på eksisterende utdanninger som ligger på et annet nivå i NKR, og navn på andre fagskoleutdanninger som er vesentlig lengre eller kortere.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen ikke har et dekkende navn, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav a.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden navnet *Mellomlederutdanning – Drift- og servicebransjen – Kantine og servering*. I søknadskjemaet skriver dere at «Studiets innhold skal bidra til at studentene kan tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse som er nødvendig for å møte krav og forventninger til en mellomleder i drift- og servicebransjen», og at «Intensjonen med studiet er at fagarbeidere kan videreutvikle seg og avansere til mellomlederposisjoner, og at bransjen på denne måten kan beholde dyktige fagfolk som ledere og veiledere i drift- og servicenæringene». Dere skriver også at «Bransjen har behov for kompetente mellomledere som ivaretar moderne ledelsesprinsipper, fremmer bærekraft for å redusere miljøbelastning og tar i bruk digitale verktøy for miljøhensyn og ressurseffektivitet i samfunnet. Dette ivaretas i emnene i studiet».

Vurdering

Vår vurdering er at navnet sier noe om utdanningens innhold, men det peker også tilbake på seg selv, utdanningen. Vi viser til NOKUTs informasjonsskriv¹ om ny fagskoletilsynsforskrift hvor det står: «Navnet i seg selv skal ikke si noe om utdanningens nivå eller lengde. Utdanningens navn skal derfor ikke inneholde ordet «fagskoleutdanning» eller henvise til antall studiepoeng utdanningen er på». Vi mener også at navnet favner for bredt ettersom det viser til hele «drift- og servicebransjen». Et dekkende navn for utdanningen kan for eksempel være «Mellomleder – Kantine og servering».

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.2 Utdanningens faginnhold og struktur

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b:

«Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.»

Utdanningen skal ha et faginnhold og en struktur som er «egnet» til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. En alminnelig språklig forståelse av «egnet» tilsier at utdanningen skal ha et innhold og må være organisert på en måte som gjør det mulig for studentene å oppnå utdanningens læringsutbytte.

Sentralt for dette kravet er utdanningens emner og sammenhengen mellom dem. Emnene og temaene som er relevante for å nå læringsutbyttet må være dekket av faginnholdet i utdanningen. De fleste utdanninger er delt opp i emner. Emnene skal til sammen bidra til at det overordnede læringsutbyttet oppnås. Hvert emnes innhold og omfang, og sammenhengen mellom emnene, må være fastsatt i studieplanen.

For at kravet skal være oppfylt må faginnholdet verken være for snevert eller omfattende til at studentene kan oppnå læringsutbyttet. Videre kreves det at rekkefølgen og sammenhengen mellom emner og temaer er logisk, og støtter opp under den læringsprosessen studentene skal gjennomgå.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningens faginnhold og struktur ikke er egnet til at studentene kan nå det oppgitte læringsutbyttet, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 tredje avsnitt bokstav b.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen er ifølge søknaden delt opp i følgende emner:

---

¹NOKUTs informasjonsskriv om ny fagskoletilsynsforskrift:
<https://www.nokut.no/siteassets/fagskole/informasjonskriv-om-ny-fagskoletilsynsforskrift.pdf>

- Basisemne 1: Leder og utviklingsaktør (5 stp.)
- Basisemne 2: Grunnleggende salg og service (5 stp.)
- Basisemne 3: Lederøvelse – problembasert prosjektarbeid (5 stp.)
- Bransjeemne 1: Kantine og serveringsfaget i endring (2,5 stp.)
- Bransjeemne 2: Digitalisering og bærekraft (2,5 stp.)
- Bransjeemne 3: Ledelse og medarbeiderskap (2,5 stp.)
- Bransjeemne 4: Prosjektoppgave – med virksomhet som studiearena (7,5 stp.)

Emnene er oppgitt i denne rekkefølgen, og vi legger til grunn at det også er i denne rekkefølgen dere planlegger å tilby emnene.

I søknadsskjemaet, i beskrivelsen av samarbeidet med yrkesfeltet, har dere også skrevet at det er «et stort behov for en fleksibel mellomlederutdanning innenfor renhold, eiendomsdrift og kantinedrift, for å bygge kompetanse innen ledelse, digitalisering, bærekraft, innovasjon og smittevern». I vedlegget «Oversikt over utdanningens innhold» har dere oppgitt hvilke sentrale temaer som skal håndteres i de ulike emnene, eksempelvis følgende temaer i emne 1: Ledelse, motivasjon, medarbeiderskap og partssamarbeidet, HMS og yrkeskommunikasjon, Mål, strategier, utviklingsarbeid og planer og Krisehåndtering, risiko og smittevern».

Vurdering

Vår vurdering er at utdanningen har en logisk oppbygging der man går fra basisemner til bransjeemner. Utdanningsløpet bærer likevel preg av å være for generelt. Totalt er det 15 studiepoeng i basisemner og 5 studiepoeng i fellesemner (20 av 30 studiepoeng er felles for de to andre mellomlederutdanningene dere har søkt om akkreditering av). 7,5 studiepoeng er satt av til prosjektoppgave. Det er da kun 2,5 studiepoeng som er forbehold et særskilt bransjefag (her: Kantine og servering). Ingen av kulepunktene som er oppgitt under bransjeemnet «Kantine og serveringsfaget i endring» har blitt gjenspeilet i læringsutbyttebeskrivelsene. Vi mener at fagskolen må øke andel bransjeemner og sørge for at emnenes innhold er tilstrekkelig gjengitt i læringsutbyttebeskrivelsene.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.3 Samarbeid med aktører i yrkesfeltet

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforordningen § 2-1 første avsnitt:

«Fagskolen skal samarbeide med aktører i arbeidslivet for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for ett eller flere yrkesfelt.»

Ordlyden i kravet viser til at utdanningen skal være yrkesrettet, og stiller krav til formålet med samarbeidet mellom fagskolen og aktører i arbeidslivet.

Kravet må tolkes i lys av fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning, som sier at fagskoleutdanning skal gi kompetanse som kan tas i bruk for å løse oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. Også i forarbeidene til fagskoleloven er det gitt uttrykk for at fagskoleutdanning skal svare til behov i arbeidsmarkedet. Fagskoleutdanning skal dermed være en avsluttet og selvstendig utdanning med opplæring i spesifikke ferdigheter, som skal kunne tas i bruk for å løse konkrete oppgaver i arbeidslivet uten ytterligere opplæringstiltak. En del av vurderingstemaet er derfor om samarbeidspartnerne er relevante for å kunne sikre at utdanningen kan tas i bruk i arbeidslivet. En annen side av kravet er at fagskolen må ha planer om regelmessig og systematisk samarbeid med arbeidslivet. Det sentrale er at samarbeidet bidrar til at utdanningen er relevant for minst ett yrkesfelt. Det er ikke tilstrekkelig at enkeltpersoner i fagmiljøet har uformell kontakt med representanter for yrkesfeltet.

Samarbeidet med arbeidslivet bør handle om utvikling, gjennomføring og evaluering av utdanningen.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at samarbeidet ikke er tilstrekkelig for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet, jf. fagskoletilsynsforordningen § 2-1 første avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at samarbeidsaktørene deres er: «Norsk Arbeidsmandsforbund, Etterstad vgs., NHO Service og Handel/ Drift og Service», og at utdanningen «er utviklet i tett samarbeid» med disse. Dere skriver at «det har vært gjennomført arbeidsmøter og work-shops over de siste 2 årene» og at det er «nedsatt en egen styringsgruppe med representanter fra bransjene som har bidratt med bransjens synspunkter og behov underveis i utviklingsarbeidet».

Når det gjelder planer for samarbeid skriver dere at bransjen skal

- bidra med sensorer, gjesteforelesere, prosjektoppgaver og andre læringsressurser
- utvikle kompendier og undervisningsmateriell i samarbeid med fagskolen
- være representert i et eget fagutvalg som møtes årlig

Dere viser også til at det er inngått samarbeidsavtaler de nevnte samarbeidsaktørene, og dere har lagt ved en rutine for fagutvalgene.

Vurdering

Som dere påpeker i søknaden deres, er NHO en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon med mange forskjellige medlemsbedrifter. Det er uklart hvilke medlemsbedrifter som skal bidra akkurat inn i denne utdanningen. Dere omtaler «bransjen» i søknaden, men det er ikke tydelig hvilken bransje som menes her, om det er medlemsbedrifter spesifikt innenfor kantine og servering eller drift generelt som har kommet med innspill, og som dere skal samarbeide med. Det er betydelige forskjeller mellom renhold og servering og eiendomsforvaltning (de tre temaene dere har søkt om mellomlederutdanning innenfor

i de tre søknadene deres), og dere må beskrive et samarbeid som tydeligere er rettet mot de tre bransjene. Vår vurdering er at både utdanningens struktur og innhold, læringsutbyttebeskrivelse og samarbeidspartnere er generiske. Det gjør det vanskelig å se for seg hvordan de tre utdanningstilbudene skiller seg fra hverandre. Det gjør det også vanskelig å se at samarbeidet er tilstrekkelig for å sikre at utdanningens læringsutbytte er relevant for yrkesfeltet.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.4 Overordnet læringsutbyttebeskrivelse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.»

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt:

«Utdanningens læringsutbytte skal være utformet i tråd med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR), og kvalifikasjonen skal være tilstrekkelig for å utøve yrket.»

Bestemmelsene stiller krav om hvordan læringsutbyttet skal beskrives, og på hvilket nivå kvalifikasjonene skal være. En læringsutbyttebeskrivelse skal beskrive hva en person vet, kan og er i stand til å gjøre som resultat av læringsprosessen som skjer gjennom utdanningen, jf. forskrift om NKR og EQF (Det europeiske rammeverket for kvalifikasjoner) § 2 bokstav c.

Utdanningens læringsutbytte er styrende for mange andre sider av utdanningen. Det må være samsvar mellom det overordnede læringsutbyttet og utdanningens navn, omfang, nivå i NKR, faginnhold og struktur, opptakskrav og fagmiljø.

Læringsutbyttet skal være på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt første punktum. Det må derfor vurderes om læringsutbyttebeskrivelsen(e) er i tråd med NKR nivå 5.1 eller 5.2.

Kravet om utdanningens læringsutbytte, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt henger tett sammen med kravet i fagskoletilsynsforskriften § 2-1 første avsnitt om samarbeid med yrkesfeltet, og fagskolelovens krav om at utdanning må gi en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, jf. fagskoleloven § 4 første avsnitt andre setning. Det må derfor vurderes om kvalifikasjonen er tilstrekkelig for å utøve yrket. Vurderingstemaet er om utdanningen gir en kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere opplæring, og om læringsutbyttet er relevant for yrkesfeltet.

Videre må læringsutbyttebeskrivelsen være så fagspesifikk at den gir mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen, og den kan ikke ligge for tett på de generelle formuleringene i NKR. Det må være mulig å vurdere om læringsutbyttet er oppnådd. Hvis dere benytter karakterer som vurderingsuttrykk, må det være mulig å sette karakterer på studentene som speiler hvor godt de mestrer læringsutbyttet. Det må til slutt vurderes om studentene kan oppnå læringsutbyttet med grunnlag i startkompetansen de kommer inn med (utdanningens opptakskrav). Alle studenter som

har fullført og bestått utdanningen, skal minimum ha oppnådd utdanningens overordnede læringsutbytte.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at det samlede læringsutbyttet ikke er i tråd med NKR og at kvalifikasjonen ikke er tilstrekkelig for å utøve yrket, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 andre avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen ligger ifølge søknaden på nivå 5.1 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen er gjengitt i vedlegg 1.

Vurdering

Vår vurdering er at vi finner igjen de fleste «deskriptorene» fra NKR nivå 5.1 i læringsutbyttebeskrivelsene, men beskrivelsene ligger for tett på de generelle formuleringene i NKR.

Noen av læringsutbyttebeskrivelsene er også delvis overlappende. Det gjelder den andre og tredje beskrivelsen: «har innsikt i relevant (...) krav til mellomledelse, digitalisering og bærekraft» og «har kunnskap om endrede krav til digitalisering og bærekraft (...)».

Vi ser også at alle beskrivelsene omtaler «drift- og servicebransjen», mens utdanningen ellers ser ut til å være rettet mot kantine og servering. Læringsutbyttebeskrivelsen må endres for at det skal være samsvar med utdanningens navn, innhold og struktur.

I tillegg er læringsutbyttebeskrivelsene helt like på tvers av de tre mellomlederutdanningene dere søker akkreditering av, selv om utdanningene retter seg mot tre distinkt forskjellige bransjer (kantine og servering, renhold, eiendomsforvaltning). Læringsutbyttebeskrivelsen må gjøres så fagspesifikk at den kan gi mening som en overordnet beskrivelse av kompetansen studentene sitter igjen med etter endt utdanning.

Samlet viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.5 Omfang og nivå

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning og andre avsnitt:

«Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid.»

«For å få akkreditert utdanninger på mindre enn et halvt års omfang må fagskolen fra før tilby minst én akkreditert fagskoleutdanning på 60 studiepoeng eller mer som det er uteksaminert kandidater fra minst to år.»

Fra fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning:

«Akkreditert fagskoleutdanning skal være i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk.»

Fagskoleutdanning skal ha et innhold og omfang som tilsvarer inntil to års utdanning på fulltid, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning. Fagskoleutdanningen skal imøtekomme behovet for kvalifisert arbeidskraft i samfunnet, jf. også fagskoleloven § 4 andre avsnitt. I noen tilfeller kan kompetansebehovet dekket med kortere utdanninger. Det følger derfor av fagskolelovens § 4 a andre avsnitt at fagskoler kan tilby utdanninger av et mindre omfang enn et halvt år. Fagskolene har følgelig mulighet til å etablere kortere vitnemålgivende utdanninger, under forutsetning av at kravene til utdanningens kvalitet opprettholdes og at utdanningen ligger på nivå 5 i NKR.

Det følger av fagskoleloven § 4 a andre avsnitt at to krav må være oppfylt for at fagskolen skal få akkreditert en utdanning på mindre enn et halvt års omfang. For det første kreves det at fagskolen fra før må tilby minst én akkreditert fagskoleutdanning på 60 studiepoeng eller mer. Dette kravet skal sikre at fagskolene har en solid styringsordning, et reglement og system for kvalitetssikring. For det andre stilles det krav om at fagskolen må ha uteksaminert kandidater i minst to år. En akkreditering som ikke har ført til uteksaminerte studenter sier lite om fagskolens evne til å drive forsvarlig, fordi akkrediteringen gis basert på planer.

Det er videre et krav at utdanningens læringsutbytte er i samsvar med NKR, og at utdanningen ligger på nivå 5 i NKR, jf. fagskoleloven § 5 andre avsnitt tredje setning.

NOKUT har adgang til å akkreditere utdanninger på opptil 180 studiepoeng, jf. fagskoleforskriften § 42 første avsnitt første setning. Vilkåret for å få behandlet søknad om utdanning på over 120 studiepoeng er at et slikt omfang er nødvendig ut fra internasjonale krav til yrkesutøvelse, særlige krav til sertifisering eller autorisasjon, eller særlige krav i lov- og regelverk, jf. fagskoleforskriften § 42 første avsnitt andre setning.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningens omfang og nivå er i samsvar med regelverket, jf. fagskoleloven § 4 a første avsnitt første setning og andre avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at utdanningen har et omfang på 30 studiepoeng, og ligger på nivå 5.1 i Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring.

Vurdering

Vår vurdering er at det er samsvar mellom omfanget på utdanningen (i antall studiepoeng) og plasseringen av læringsutbyttet i NKR.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.6 Internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 47 fjerde avsnitt:

«NOKUT skal påse at fagskoleutdanningen er i tråd med de internasjonale standarder, konvensjoner og avtaler som Norge er forpliktet til å følge.»

Kravet er bare relevant dersom det finnes internasjonale standarder, konvensjoner eller avtaler som har betydning for den aktuelle fagskoleutdanningen. Det må vurderes konkret hvorvidt det finnes et internasjonalt regelverk som er av betydning for den enkelte fagskoleutdanning.

Det som kreves er at fagskoleutdanningen er «i tråd med» det relevante internasjonale regelverket. En alminnelig språklig forståelse av «i tråd med» tilsier at det sentrale er at fagskoleutdanningen ikke har et innhold som strider mot eller ikke er i samsvar med det internasjonale regelverket. Det må derfor vurderes hvorvidt det er noe ved utdanningen som ikke er forenlig med en internasjonal avtale, konvensjon eller standard.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.7 Opptakskrav

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning:

«Kvalifisering for opptak

(1) Opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse [...], eller tilsvarende realkompetanse.

(4) Styret selv kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen.

(5) Styret selv kan i tillegg stille opptakskrav om fullført og bestått fagskoleutdanning til fagskoleutdanninger.»

Bestemmelsen stiller krav til hvilke opptakskrav fagskolen kan stille for utdanninger.

Fagskoleopptak er regulert i fagskoleloven § 16. Fagskoleforskriften § 7 presiserer fagskolelovens kvalifiseringskrav. Det er presisert i bestemmelsens første ledd at opptak til fagskoleutdanning krever enten relevant fag- eller svennebrev, treårig yrkesfaglig opplæring eller generell studiekompetanse, eller tilsvarende realkompetanse. Innenfor disse rammene, er det fagskolene selv som bestemmer hvilke opptaksgrunnlag som gjelder for de utdanningene de tilbyr. Dette skal vedtas

i forskrift, jf. fagskoleloven § 16 fjerde avsnitt, men skal også stå i studieplanen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-1 femte avsnitt. I studieplanen er opptakskravet gjerne presisert mer i detalj enn i forskriften.

Opptakskravet må oppgi hva som er det generelle opptakskravet til studiet, (det vil si for eksempel å oppgi de aktuelle fagbrevene som gir opptak). Videre må opptakskravet ses i sammenheng med utdanningens overordnede læringsutbyttebeskrivelser, innhold og omfang. Det må vurderes hvorvidt det er realistisk at studentene kan nå det overordnede læringsutbyttet innenfor det oppgitte omfanget (studiepoeng) for utdanningen med opptakskravet som er gitt.

Opptakskravet skal også inneholde bestemmelser om realkompetansevurdering i tråd med fagskoleloven § 16 og fagskoleforskriften § 7. Realkompetanse er definert i fagskoleforskriften § 2 bokstav b som «dokumentert kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse tilegnet uavhengig av læringsarena, gjennom formell, ikke-formell og uformell utdanning». Opptak på grunnlag av realkompetanse forutsetter følgelig en tilsvarende kompetanse.

I utgangspunktet er det kun søkere som er 23 år eller eldre i opptaksåret som kan tas opp på grunnlag av tilsvarende realkompetanse, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt første setning. Det kan imidlertid gis unntak fra alderskravet for kunstfaglige skoleutdanninger, jf. fagskoleforskriften § 8, jf. fagskoleloven § 16 andre avsnitt.

Det følger av fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt at fagskolens styre kan stille spesielle opptakskrav som er relevante for fagskoleutdanningen. Det ligger i «relevante» opptakskrav at det kreves at det spesielle opptakskravet har en viss relevans for den konkrete utdanningen. Med spesielle opptakskrav menes «krav om bestemte fag, fagbrev, svennebrev, karakterer, poeng, opptaksprøver, arbeidserfaringer, autorisasjoner, sertifiseringer eller andre yrkesgodkjenninger», jf. fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt andre setning. Listen er uttømmende i den forstand at fagskolen ikke har anledning til å stille andre spesielle opptakskrav enn de som er listet opp. Dersom fagskolen har satt spesielle opptakskrav for utdanningen, må det komme tydelig frem hva som kreves av søkerne. Videre må fagskolen fastsette hvor stor vekt opptaksprøven skal tillegges dersom fagskoleutdanningen har opptaksprøve som spesielt opptakskrav, jf. fagskoleforskriften § 18.

I henhold til fagskoleforskriften § 7 tredje avsnitt kan realkompetansevurdering ikke foretas for opptak til fagskoleutdanninger der fagskolen har stilt som spesielt opptakskrav at studenten har yrkesgodkjenning, autorisasjon eller sertifisering etter annen lovgivning med grunnlag i fagskoleforskriften § 7 fjerde avsnitt.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at opptakskravet ikke er i samsvar med regelverket, jf. fagskoleforskriften § 7 første avsnitt, fjerde avsnitt første setning og femte avsnitt første setning.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Utdanningen har ifølge søknaden følgende opptakskravet til utdanningen: «fag-svennebrev: baker, ernæringskokk, ferskvarehandel, industriell matproduksjon, kokk, konditor, kjøttskjærer, pølsemaker, servitør, sjømathandler, sjømatproduksjon, slakter» eller «Generell studiekompetanse». Dere skriver videre at «Søkere som ikke fyller kravene til generelle opptakskrav og som er 23 år eller eldre i opptaksåret, kan søke om opptak på grunnlag av realkompetanse».

Vurdering

Vår vurdering er at baker, ernæringskokk, ferskvarerhandel, industriell matproduksjon, kokk, konditor, kjøttkjærer, pølsemaker, servitør, sjømathandler, sjømatproduksjon, slakter er relevante fag-/svennebrev å bygge utdanningen på.

Når det gjelder «generell studiekompetanse» mener vi at dette ikke er relevant opptakskrav for utdanningen. Søkerne vil ha helt ulik startkompetanse, om noen har relevante fagbrev og andre kommer rett fra videregående skole med generell studiekompetanse. Det er ikke realistisk at studentene kan nå det samme læringsutbyttet når de har så ulik startkompetanse. Vår vurdering er at «generell studiekompetanse» må fjernes fra det generelle opptakskravet.

I bestemmelsene om realkompetanse står det ikke eksplisitt at søkerens realkompetanse blir vurdert opp mot det generelle opptakskravet. Det må gå fram av bestemmelsene at søkerne skal dokumentere at de har tilsvarende kompetanse som søkere med de relevante fag-/svennebrevene.

Samlet sett viser dette at kravet ikke er oppfylt.

2.8 Politiattest

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleloven § 27 første og andre avsnitt:

«I utdanninger der studenter kan komme i kontakt med mindreårige som del av klinisk undervisning eller praksisstudier, skal fagskolen kreve at studentene skal legge frem politiattest som omtalt i politiregisterloven § 39 første ledd.

Fagskolen kan kreve politiattest ved opptak eller underveis i slike utdanninger.

Hvis det er gitt særlige regler om politiattest for bestemte typer arbeid, gjelder disse reglene tilsvarende for studenter som deltar i praksisstudier eller klinisk undervisning.»

Etter ordlyden oppstiller bestemmelsen en plikt for fagskolen til å kreve politiattest i visse situasjoner. Ordlydsforståelsen støttes av forarbeidene.

I vurderingen av om det skal kreves politiattest ved opptak, er det ikke nødvendig at studenten med sikkerhet vil komme i kontakt med mindreårige. I forarbeidene til fagskoleloven er det lagt til grunn at det er tilstrekkelig at det er en mulighet for at studenten, i forbindelse med praksisstudier eller klinisk undervisning, kan komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted. Dersom utdanningen ikke har obligatorisk praksis eller klinisk undervisning, er det ikke adgang til å kreve politiattest ved opptak dersom det bare er en mulighet for at studenten velger praksisopplæring eller klinisk undervisning i femtiden. Fagskolene kan imidlertid kreve politiattest fra disse studentene dersom de senere i utdanningsløpet skal delta i praktisk eller klinisk undervisning hvor vedkommende vil kunne komme i kontakt med mindreårige på en slik måte at overgrep kan finne sted.

Politiattest kan bare brukes dersom den bidrar til å øke tilliten til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer, jf. politiregisterloven § 37 første avsnitt nr. 4. Det er i forarbeidene til fagskoleloven lagt til grunn at i utdanninger der en student kan komme i kontakt med utviklingshemmede eller andre sårbare grupper, vil vedkommende også kunne komme i kontakt med mindreårige.

I forarbeidene til fagskoleloven går det fram at man med «praksisstudier» legger Universitets- og høgskolerådets definisjon til grunn: studier som «kjennetegnes av at studenten for en tidsbestemt periode befinner seg i en situasjon hvor han eller hun skal arbeide omtrent som en yrkesutøver. Kravene til oppgaver, omfang og utførelse vil være ulike avhengig av hvor i studieløpet studenten befinner seg. Situasjonen er som oftest kjennetegnet av at praksisstudiene gjennomføres utenfor utdanningsinstitusjonens egen ramme, og at en fag-person på praksisstedet er veileder.»

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.9 Skikkethetsvurdering

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoleforskriften § 27 første og andre avsnitt:

«Skikkethetsvurdering skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26. (...)

Ved akkreditering av fagskoleutdanning skal det vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanningen.»

Fra fagskoleforskriften § 26:

«En skikkethetsvurdering skal avdekke om studenten har de nødvendige forutsetningene for å kunne utøve yrket. En student som i utdanningen eller i fremtidig yrkesutøvelse kan utgjøre fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare situasjoner, er ikke skikket for yrket.»

Det følger av fagskoleforskriften § 27 andre avsnitt at det skal vurderes om fagskolen skal foreta skikkethetsvurderinger for den aktuelle fagskoleutdanning ved akkreditering av fagskoleutdanning. Formålet med en skikkethetsvurdering er å avdekke om studentene har de nødvendige forutsetninger for å kunne utøve yrket, jf. fagskoleforskriften § 26 første setning.

Skikkethetsvurderinger skal foregå ved alle utdanninger der studenten kan utgjøre en fare, jf. § 26, jf. § 27 første avsnitt første punktum. Det følger av § 26 andre setning at vurderingstemaet er om det er en fare for liv, fysisk og/eller psykisk helse, rettigheter og sikkerhet til barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner.

I utdanninger der studentene er i kontakt med barn, unge eller voksne i sårbare posisjoner, og kan utsette deres liv, fysiske og/eller psykiske helse, rettigheter og sikkerhet for fare skal det dermed foretas skikkethetsvurderinger, jf. § 26, jf. § 27. Sårbare situasjoner kan foreligge der studenter har ansvar eller omsorg for et individ, og der det kan oppstå et tillitsforhold. Dette kan for eksempel

være dersom studenter skal møte sårbare individer som en del av arbeidsoppgavene i praksis eller klinisk undervisning. Et annet eksempel er dersom studentene er avhengig av hverandre og sårbare i lærings situasjonen eller yrkesutførelsen, blant annet som kollegaer.

Dersom studenter kan utgjøre en slik fare må det foretas skikkethetsvurdering, jf. § 27 første avsnitt første setning. Det er fagskolens ansvar å legge utdanningene til rette for at vurderingen av om en student er skikket for yrket, kan foretas innenfor formatet på utdanningen. Læringsformene må dermed være egnet til å avdekke studentenes skikkethet.

Det er kun utdanninger definert i § 27, jf. § 26 som kan underlegges en egen skikkethetsvurdering.

Konklusjon

Kravet er ikke aktuelt for denne utdanningen.

2.10 Fagmiljø og sensorer

2.10.1 Fagmiljøet som er tilknyttet utdanningen – størrelse og kravspesifikasjon

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsyns forskriften § 2-3 første og tredje avsnitt:

«Fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart. I fagmiljøet skal det finnes personer med utdanning minst på fagskolenivå, utdanningsfaglig kompetanse og oppdatert yrkeserfaring.»

«Fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning.»

Fagmiljø er definert i fagskoletilsyns forskriften § 1-2 bokstav a som «de som regelmessig og direkte bidrar til å gjennomføre, organisere eller utvikle utdanningen eller fagområdet». Fagmiljøet kan bestå av fast ansatte, midlertidige ansatte og timelærere, og de ansatte kan være i heltids- eller deltidsstillinger.

Bestemmelsens første avsnitt første setning beskriver et overordnet krav om at fagmiljøets størrelse og kompetanse skal stå i forhold til utdanningens innhold og egenart, og til hvor mange studenter som til enhver tid tar utdanningen. Videre stilles det konkrete krav til hva slags kompetanse personer i fagmiljøet skal ha. Det er ikke stilt noen absolutte krav til hvor mange personer som må være del av fagmiljøet. Det sentrale er at fagmiljøet må bestå av nok personer til at det er mulig å gjennomføre alle aktiviteter knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering med videre. Hvor mange personer som trengs, vil i stor grad avhenge av hvor mange studenter som tar utdanningen. Videre bør fagmiljøets størrelse være robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær eller liknende.

Kompetansekravene gjelder for det samlede fagmiljøet. Hvilken kompetanse som skal finnes i et konkret fagmiljø krever en konkret vurdering av blant annet den enkelte utdanningens faginnhold og undervisningsform. Fagmiljøet må ha rett faglig kompetanse til å kunne gjennomføre opplæring og

vurdering i tråd med studieplanen. Utdanningsformen vil kunne påvirke hvilken kompetanse som er nødvendig i fagmiljøet. Også sammensetningen av studentene, og studentenes startkompetanse, vil kunne påvirke hva som kreves av fagmiljøet.

I tillegg til det overordnede kravet er det også et krav i bestemmelsens første avsnitt andre setning om at det finnes noen i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. § 1-2 bokstav b, og oppdatert relevant yrkeserfaring. Disse kravene er relative og må stå i forhold til utdanningens type og målgruppe.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at fagmiljøets størrelse og kompetanse står i forhold til antallet studenter og utdanningens innhold og egenart, og at fagskolen har fastsatt egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning, jf. fagskoletilsynsforordningen § 2-3 første og tredje avsnitt.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

Dere oppgir i søknadsskjemaet at utdanningens fagmiljø består av syv ansatte. Disse skal bidra inn i utdanningen med til sammen ett årsverk, når utdanningen er i full drift. Dere oppgir videre at tre årsverk utgjøres av fast ansatte. Ettersom det kun er ett årsverk inn i utdanningen, legger vi til grunn at dere mener at tre av faglærerne er fast ansatte. Dette støttes også i dokumentet om kompetansekrav («Kravspesifikasjon til fagmiljøet»), hvor dere skriver: «Det planlegges for 6 lærere hvorav 3 faglærere, samt faglig ansvarlig er fast ansatt». Videre oppgir dere i søknadsskjemaet at åtte heltidsekvivalenter av studenter vil være i utdanning samtidig når utdanningen er i full drift. Dere skriver også at samarbeidspartnere fra bransjen vil bidra med gjesteforelesere.

I kravspesifikasjonen til fagmiljøet har dere beskrevet hvilken kompetanse faglærerne må ha for de ulike emnene. (Vi gjengir ikke alle kravene her.) I kravene som gjelder fagmiljøet som helhet går det fram at dere krever: «Relevant høyere utdanning innenfor emner og temaer i studieplanen. Minimum relevant fagsvennebrev og fagskole eller annen tilsvarende høyere yrkesfaglig utdanning. Praktisk pedagogisk utdanning (PPU).» Av arbeidserfaring krever dere: «Ledererfaring innenfor kantine og serveringsfaget, samt arbeidserfaring innenfor ledelse og markedsføring», men dere skriver også at «Arbeidserfaringen kan erstattes av undervisning innenfor fagene ledelse, økonomi, administrasjon og markedsføring».

I kravspesifikasjonen har dere også oppgitt kravene dere har satt til utdanningsfaglig ansvarlig og til faglig ansvarlig. Faglig ansvarlig skal ha «Relevant høyere utdanning. Bred og allsidig ledererfaring fra Kantine og serveringsbransjen» og «Arbeids- og ledererfaring fra relevante stillinger». Den utdanningsfaglige ansvarlige skal ha

«Relevant høyere utdanning. Leder- eller mellomledererfaring innenfor bransjen, praktisk pedagogisk utdanning (PPU), [og] «Bred erfaring fra kantine og serveringsbransjen». I tillegg har dere stilt krav om «Relevant fag- /svennebrev. God kompetanse og erfaring av bruk av digitale verktøy også relatert til nettbasert undervisning.».

Dere har også lastet opp en oversikt over fagmiljøet, hvor dere har oppgitt navngitte personer som dere planlegger at skal undervise i utdanningen. Det går fram av oversikten at personer i fagmiljøet har

- formell pedagogisk utdanning (blant annet PPU) og undervisningserfaring fra fagskolenivå
- yrkeserfaring fra stillinger som kjøkkensjef, kantineansvarlig, soussjef i restaurantbransjen, kokk, servitør, kommunikasjonsansvarlig, direktør (med ansvar for all bygningsmessig drift og alle servicefunksjoner, herunder kantine, renhold i ulike bygg), med mer.
- formell utdanning innenfor for eksempel bedriftsøkonomi, skoleledelse, markedsføring, strategi og ledelse, digital transformasjon og ledelse, vinkelner, diplomkokk, faglærerutdanning innen restaurant- og matfag og fagbrev kokk.

Dere har også ettersendt informasjon om fagmiljøets nettpedagogiske kompetanse. I et brev sendt 29. november skriver dere blant annet at dere i samarbeid med Fagskolen Innlandet «har utviklet en «Digital ABC» - en «oppskriftsbok for digital undervisning» for å sikre økt digital pedagogisk kompetanse og kvalitet for lærere». Dere nevner også at flere av lærere deres «deltar på PPF [Praktisk pedagogikk for fagskolen] på Oslo Met, hvor deler av studiet fokuserer på kunnskap om og anvendelse av digitale verktøy i lærings- og vurderingsarbeid».

Vurdering

Størrelsen på fagmiljøet: Vår vurdering er at fagmiljøet består av nok personer til at det er mulig å gjennomføre nødvendige aktiviteter knyttet til planlegging, undervisning, tilbakemelding, vurdering med videre. Vi vurderer at fagmiljøets størrelse er robust nok til å tåle endringer som for eksempel uventet fravær eller liknende.

Kravene dere stiller til fagmiljøets kompetanse: Vår vurdering er at kravene dere stiller er relevante og i tråd med kravene i de overordnede kravene i fagskoletilsynsforskriften. Kravene er også noe mer fagspesifikke: I beskrivelsen av kompetansebehovene til de enkelte emnene går det fram at de fleste emnene krever høyere utdanning (for eksempel i ledelse eller HMS), mens emnet «Kantine og serveringsfaget i endring» krever «utdanning og arbeidserfaring entreprenørskap og videreforedling og ressurseffektiv håndtering av råvarer».

Kompetansen til det planlagte fagmiljøet: Vår vurdering er at utdanningen til personene i fagmiljøet er relevant for utdanningen og på et tilstrekkelig høyt nivå. Samlet sett finnes det personer i fagmiljøet med relevant utdanning minst på fagskolenivå, oppdatert relevant yrkeserfaring og utdanningsfaglig kompetanse som er

relevant for fagskolenivået. Dere planlegger å tilby utdanningen nettbasert med samlinger, og dere har dokumentert i ettersendt informasjon at det finnes nettpedagogisk kompetanse i fagmiljøet. Dere har også nettbaserte utdanninger fra før, og har dermed erfaring med denne gjennomføringsmåten fra tidligere. Videre har dere stilt krav om «kompetanse og erfaring av bruk av digitale verktøy også relatert til nettbasert undervisning».

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

Anbefaling: Vi anbefaler at dere tydeliggjør kravene til underviserne i emnet «Kantine og serveringsfaget i endring». Vi anbefaler spesielt at dere spesifiserer hva slags nivå utdanningen må være på for underviserne i dette emnet (for eksempel om utdanningen må være på fagskolenivå eller på et høyere nivå).

2.10.2 Den utdanningsfaglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav b:

«Utdanningen skal ha en utdanningsfaglig ansvarlig med utdanningsfaglig utdanning som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring.»

Det stilles krav om at utdanningen må ha en utdanningsfaglig ansvarlig som har utdanningsfaglig utdanning og som har ansvar for å legge til rette for studentenes læring. Kravet må ses i sammenheng med kravet i bestemmelsens første avsnitt om at noen i fagmiljøet skal ha «utdanningsfaglig kompetanse».

Kravet i § 2-3 annet avsnitt bokstav b er at den utdanningsfaglige ansvarlige har «utdanningsfaglig utdanning». Med utdanningsfaglig utdanning menes pedagogisk utdanning. Det forutsettes at det trengs utdanningsfaglig utdanning rettet mot læring minst på nivå med videregående opplæring. Kravet er følgelig strengere enn hva som følger av definisjonen av «utdanningsfaglig kompetanse» i fagskoletilsynsforskriften § 1-2. Det er følgelig ikke tilstrekkelig med kun utdanningsfaglig kompetanse fra relevant undervisningsarbeid, eller lignende.

Det er tilstrekkelig at den utdanningsfaglige ansvarlige har en «generell» pedagogisk utdanning, og det kreves derfor ikke at personens utdanning er tilpasset undervisningsformen på den aktuelle utdanningen i form av stedbasert eller nettbasert utdanning. Det er tilstrekkelig at noen i fagmiljøet har kompetanse knyttet til undervisningsformen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 første avsnitt.

Én person kan fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å legge til rette for studentenes læring for alle utdanningene. Det kreves ikke at den utdanningsfaglige ansvarlige har undervisningsoppgaver i utdanningene hen er ansvarlig for, men det vil som regel være en fordel for fagskolen.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha, og det må komme fram av kravspesifikasjonen hvilke krav fagskolen setter til den som skal fylle rollen som utdanningsfaglig ansvarlig.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen har en utdanningsfaglig ansvarlig med relevant utdanningsfaglig kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav b.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I kravspesifikasjonen for utdanningen har dere blant annet stilt krav om at den utdanningsfaglige ansvarlige skal ha «Relevant høyere utdanning. Praktisk pedagogisk utdanning (PPU)» og «God kompetanse og erfaring av bruk av digitale verktøy også relatert til nettbasert undervisning». I oversikten over fagmiljøet skriver dere at den utdanningsfaglige ansvarlige har følgende kompetanse:

- Master i skoleledelse, (Handelshøyskolen BI, 2007-2010)
- PPU, (Høgskolen i Oslo, 2001)
- Fagbrev Kokk, Hotel og restaurationskolen, København, 1987

Dere har også oppgitt at personen har yrkeserfaring som faglærer på videregående nivå.

I brevet om nettpedagogisk kompetanse som dere har ettersendt, går det fram at personen har noe erfaring med å undervise på nett.

Vurdering

Vår vurdering er at praktisk pedagogisk utdanning er relevant utdanningsfaglig utdanning for den utdanningsfaglige ansvarlige. Vi vurderer også at personen som er tiltenkt rollen har utdanning i tråd med kravene dere har stilt.

Det framgår av dokumentasjonen at den utdanningsfaglige ansvarlige har nettpedagogisk kompetanse i tråd med kravene dere stiller.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.3 Den faglige ansvarlige

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-3 andre avsnitt bokstav a:

«Utdanningen skal ha en faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen. Den faglig ansvarlige skal ha utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og være ansatt i minst 50 prosent stilling ved fagskolen.»

Det stilles krav til at utdanningens faglige ansvarlige skal ha en bestemt utdanning, og utdanningen må være relevant for den aktuelle fagskoleutdanningen. Den som er ansatt i stillingen må både oppfylle kravet fagskolen har satt i kravspesifikasjonen og kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav a.

Personen som har rollen som faglig ansvarlig skal være ansatt ved fagskolen i minst 50 prosent stilling på søknadstidspunktet. Sistnevnte er begrunnet i at fagskolens styre og ledelse skal ha arbeidsrettslig styring over den faglige ansvarlige. Den faglige ansvarlige må ha kompetanse til å hente inn og kvalitetssikre bidrag fra fagmiljøet og/eller samarbeidsaktørene, slik at hen kan sikre at utdanningen utvikles og gjennomføres på en måte som er egnet til at studentene kan oppnå læringsutbyttet.

Én person kan fylle rollen som faglig ansvarlig for flere utdanninger. Det krever imidlertid at hen har tilstrekkelig kapasitet til å utføre oppgavene og ivareta ansvaret som følger med rollen for alle utdanningene.

Det følger av bestemmelsens tredje avsnitt at fagskolen skal fastsette egne krav til fagmiljøets størrelse, kompetanse og sammensetning. Det som er gjennomgått ovenfor her er følgelig generelle minimumskrav. Fagskolen må fastsette egne fagspesifikke lokale krav til hvilket fagmiljø den enkelte utdanning skal ha, og det må komme fram av kravspesifikasjonen hvilke krav fagskolen setter til den som skal fylle rollen som faglig ansvarlig.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at utdanningen har en faglig ansvarlig som har ansvar for utviklingen og gjennomføringen av utdanningen, at faglig ansvarlig har utdanning som er relevant for utdanningens innhold og egenart, og at vedkommende er tilsatt i minimum 50 prosent stilling, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-3 annet avsnitt bokstav a.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I søknadsskjemaet skriver dere at faglig ansvarlig ved skolen er ansatt i 50 % prosent stilling. Vedkommende har blant annet følgende relevante faglige kompetanse:

- Master i skoleledelse (Handelshøyskolen BI: 2016 – 2019)
- Digital transformasjon og ledelse (OsloMet: 2020)
- Bedriftsøkonom (Handelshøyskolen 2001 – 2003)

I oversikten over det planlagte personalet går det også fram at den faglige ansvarlige har arbeidserfaring som blant annet kjøkkensjef og som direktør med «ansvar for all bygningsmessig drift og alle servicefunksjoner, herunder kantine og renhold i flere ulike bygg».

Dere oppgir videre at dere planlegger at den faglige ansvarlige skal ha ansvar for de tre utdanningene dere har søkt akkreditering av:

- *Mellomlederutdanning Drift- og servicefaget Kantine og servering*
- *Mellomlederutdanning Drift- og servicefaget Byggedrift og eiendomsservice*
- *Mellomlederutdanning Drift- og servicefaget Renhold*

Vurdering

Vår vurdering er at den faglige ansvarlige har relevant formell utdanning som er tilstrekkelig for rollen. Vi vurderer også at personen er ansatt på søknadstidspunktet i en 50 %, og at det oppfyller minstekravet til ansettelsesprosent.

Den faglige ansvarlige oppfyller også kravene dere har satt til den faglige ansvarlige.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

2.10.4 Sensorenes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-5:

«Sensorene skal ha kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.»

Bestemmelsen stiller krav til hvilken kompetanse sensorene skal ha. Det sentrale er at sensorene har en kompetanse som gjør det mulig å vurdere hvorvidt studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen. Studentenes kunnskap, ferdigheter og kompetanse må bli prøvd på en upartisk og faglig betryggende måte, og vurderingen skal sikre det faglige nivået ved den aktuelle utdanningen, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt. Det er ikke et krav at sensorene må være eksterne, men fagskoleloven krever enten en ekstern evaluering av vurderingen eller vurderingsordningene, jf. fagskoleloven § 21 første avsnitt siste punktum.

Hvilken kompetanse sensorene skal ha må vurderes opp mot de oppgavene sensoren skal ha. Det betyr at det kan være forskjell på om sensuren gjelder et enkeltemne eller utdanningen som helhet. For å kunne vurdere om studentene har oppnådd læringsutbyttet må sensorene ha god kjennskap til læringsutbyttebeskrivelsene. Sensoren må videre ha oppdatert fagkunnskap, og kunnskap og kompetanse om yrkesfeltet tilpasset det sensuroppdraget hen skal utføre.

Konklusjon

NOKUT konkluderer med at dere har sikret at sensorene har tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen, jf. fagskoletilsynsforskriften § 2-5.

Gjengivelse fra dokumentasjonen

I kravspesifikasjonen framgår det at dere stiller følgende krav til sensorenes kompetanse:

- Høyere utdanning innenfor restaurant og matfag/høyere utdanning innenfor ledelse, økonomi og markedsføring/annen relevant høyere utdanning.
- Arbeidserfaring: Bred erfaring innenfor fagområdet

Vurdering

Vår vurdering er at høyere utdanning i restaurant og matfag, ledelse, økonomi og markedsføring er relevant kompetanse til å vurdere om studenten har oppnådd læringsutbyttet for emnet eller utdanningen.

Samlet viser dette at kravet er oppfylt.

Anbefaling: Vi anbefaler også at dere presiserer kravene dere stiller til arbeidserfaring. Med «bred erfaring innenfor fagområdet» forstår vi erfaring fra ledelse i kantine og serveringsbransjen, men dette kan med fordel presiseres.

2.10.5 Praksisveiledernes kompetanse

Vi har vurdert dokumentasjonen opp mot følgende krav:

Fra fagskoletilsynsforskriften § 2-4:

«Eksterne praksisveiledere skal ha kompetanse til å veilede og vurdere studentene i praksis.»

Bestemmelsen oppstiller krav til de eksterne praksisveilederne. Kravet er bare relevant for utdanninger med praksis. Interne praksisveiledere er en del av fagskolens fagmiljø og dekkes av kravene i fagskoletilsynsforskriften § 2-3.

Med «ekstern praksisveileder» forstås den veilederen studenten har på arbeidsplassen der studentene har sin praksis. Praksisveilederen skal kunne veilede studentene slik at de oppnår læringsutbyttet for utdanningen. For å kunne oppnå dette formålet må praksisveilederen kjenne læringsutbyttebeskrivelsen for den konkrete utdanningen og praksisen. Videre skal praksisveilederen vurdere studentenes kompetanse, og må derfor ha kompetanse i å vurdere, kjenne fagskolens vurderingskriterier, og forstå karakterskalaen og hva som er godt nok for å bestå praksis.

Konklusjon

Vi vurderer at kravet ikke er aktuelt for denne utdanningen.

Dere har oppgitt at utdanningen ikke inneholder praksis. Under beskrivelsen av emnet «Bransjeemne 4: Prosjektoppgave – med virksomhet som studiearena» skriver dere at «Studenten skal gjennomføre en prosjektoppgave i samarbeid med relevant virksomhet». Dette kan minne om en praksisoppgave, men ettersom dere har oppgitt at utdanningen ikke inneholder praksis, forutsetter vi at fagmiljøet veileder studentene i denne oppgaven, og at kravet til eksterne praksisveiledere dermed ikke er relevant.

Vedlegg 1: Læringsutbyttebeskrivelser

Overordnede læringsutbyttebeskrivelser hentet fra søknadsskjema

Kunnskap

Studenten:

- har kunnskap om begreper, prosesser og verktøy som kreves av en mellomleder og utviklingsaktør i drift- og servicebransjen
- har innsikt i relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet som møter drift- og servicebransjens krav til mellomledelse, digitalisering og bærekraft
- har kunnskap om endrede krav til digitalisering og bærekraft i drift- og servicebransjen og kjennskap til grunnleggende salg og service
- kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap samt kunnskap om ledelse og medarbeiderskap som mellomleder i drift- og servicebransjen
- forstår drift- og servicebransjens betydning i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv

Ferdigheter

Studenten:

- kan anvende kunnskap om mellomledelse, bærekraft og digitalisering på praktiske og teoretiske problemstillinger knyttet til grunnleggende salg og service
- kan anvende relevante digitale verktøy, materialer, teknikker og uttrykksformer som er relevante for ledelse og medarbeiderskap i drift- og servicebransjen
- kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet til mellomledelse, bærekraft og digitalisering i drift- og servicebransjen
- kan kartlegge endringer i bransjen og identifisere problemstillinger knyttet til mellomledelse, bærekraft og digitalisering, og bistå som utviklingsaktør for å kartlegge behov for iverksetting av tiltak

Generell kompetanse

Studenten:

- har forståelse for yrkes- og bransjeetiske prinsipper knyttet til rollen som mellomleder og utviklingsaktør i drift- og servicebransjen
- har utviklet en etisk grunnholdning i utøvelsen av mellomledelse i drift- og servicebransjen
- kan utføre mellomlederoppgaver etter endringer i drift- og servicebransjen, samt krav og behov knyttet til bærekraft og digitalisering
- kan bygge relasjoner med medarbeidere og på tvers av fag, samt med eksterne leverandører, kunder og oppdragsgivere i drift- og servicebransjen
- kan utvikle arbeidsmetoder, produkter og/eller tjenester for grunnleggende salg og service knyttet til mellomledelse, bærekraft og digitalisering

Vedlegg 2: Sakkyndige

NOKUT skal vurdere om søknaden oppfyller kravene til akkreditering av fagskoleutdanning.

NOKUT oppnevner sakkyndige som skal avgi rapport med anbefalinger om vedtak til NOKUT, jf. fagskoleforskriften § 46. NOKUT har stilt krav til de sakkyndiges kompetanse, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 første og andre avsnitt.

Til vurderingen av denne søknaden har NOKUT oppnevnt et sakkyndig panel med disse medlemmene:

- **Førsteamanuensis Olga Gjerald, Universitetet i Stavanger (panelleder)** Olga Gjerald er førsteamanuensis i serviceledelse ved Norsk hotellhøgskole, UiS. Hun avla sin ph.d. ved UiS i 2010 med avhandlingen «Basic assumptions of service employees: Influence on employee job outcomes». Gjerald har mastergrad i reiseliv fra Høgskolen i Finnmark, samt årsstudium I markedsføring fra Høgskolen i Harstad, i tillegg til en høyere utdanning innen pedagogikk og språkvitenskap fra Murmansk. Før Gjerald gikk over til akademien, arbeidet hun i reise og hotellbransjen i en årrekke, som vert, guide, tolk, prosjektkoordinator og salgs og markedsansvarlig. Gjerald har erfaring som sakkyndig for NOKUT. Hun leder dette panelet.
- **Studentrepresentant, Tom Alexander Østensen, hovedstyremedlem i ONF** Tom Alexander Østensen er hovedstyremedlem i Organisasjonen for norske fagskolestudenter, ONF. Østensen har bakgrunn som møbelsnekker, og har studert *Bygg* ved Fagskolen i Hordaland (uteksaminert våren 2021). Østensen har mye erfaring med å jobbe for studentenes interesser gjennom velferdsarbeid og studentpolitikk i Vestland fylke.
- **CVO og co-funder, Knut Wien, Startup Norway** Wien har en bachelor i Business og produktutvikling, og en mastergrad i entreprenørskap fra NTNU. Han har lang erfaring med entreprenørskap, og har bred kompetanse som omfatter både prosjektledelse, ledelse på toppnivå, ledelse i ressurseffektiv verdiskapning og sirkulær næringsaktivitet og entreprenørskap. Wien har etter endt utdanning blant annet vært med på å starte nettsiden *classmate.no*, samt *Angel Challenge AS*, hvor han har arbeidet med gründere. I de senere årene har han vært med å bygge opp og drifte *Startup Norway*. Dette er en nettverks og læringsarena for entreprenører, hvor de kan arbeide og treffe andre gründere. *Startup Norway* samarbeider med blant annet *Innovasjon Norge*, *Telia*, *Smart Innovation Norway*, med flere andre.

Sakkyndige skal ikke ha oppgaver ved fagskolen eller ha andre tilknytninger til fagskolen som kan medføre inhabilitet, jf. forvaltningsloven § 6. De sakkyndige har erklært at de er habile i saken.

Søkerinstitusjonen har fått anledning til å uttale seg om NOKUTs forslag til sakkyndige, jf. fagskoletilsynsforskriften § 5-3 fjerde avsnitt.

